

Poznań, 25.05.2020 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

ZN-II.9532.1.2020.1

**Pani
Anna Kubiak
Przewodnicząca
Powiatowego Zespołu
ds. Orzekania o Niepełnosprawności**
ul. Floriańska 10
63-700 Krotoszyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie art. 6c ust. 5 i 6 w związku z art. 6c ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426, ze zm.) kontrolerzy w składzie:

- Bartosz Kamiński – Sekretarz Wojewódzkiego Zespołu – kierownik kontroli,
- Dorota Michalska – starszy inspektor wojewódzki,
- Honorata Lewandowska – starszy inspektor wojewódzki,
- Dagmara Błaszczyk-Owczarek – starszy specjalista,
- Monika Misiak – inspektor wojewódzki,
- Stanisław Jarmuda – członek Wojewódzkiego Zespołu – lekarz,
- Józef Solecki – członek Wojewódzkiego Zespołu – doradca zawodowy

przeprowadzili w dniach od 10.02.2020 r. do 13.03.2020 r. kontrolę w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Krotoszynie na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego z dnia 06.02.2020 r. nr 24/20, której wyniki zostały zamieszczone w protokole z kontroli.

W związku z powyższym, na podstawie art. art. 6c ust. 5 i 6 w związku z art. 6c ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 29) przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Przedmiot kontroli obejmował:

- usytuowanie organizacyjne Powiatowego Zespołu;
- kwalifikacje członków Powiatowego Zespołu;
- warunki organizacyjne i techniczne pomieszczeń Powiatowego Zespołu;
- prawidłowość i jednolitość stosowania przepisów, standardów i procedur postępowania w sprawach dotyczących orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;
- zgodność orzeczeń z zebranymi dokumentami i przepisami dotyczącymi orzekania o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności.

Kontrolą objęto okres od 01.01.2019 r. do 13.03.2020 r.

W trakcie kontroli zweryfikowano 50 losowo wybranych akt sprawy.

W wyniku przeprowadzonej kontroli działalność Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Krotoszynie oceniono pozytywnie z zastrzeżeniem następujących nieprawidłowości.

Analiza 18 ocen sporządzonych przez psychologa wykazała, że większość ocen została sporządzonych w sposób poprawny i spójny. Jedynie w 2 przypadkach treść oceny nie koresponduje z ostateczną kwalifikacją orzeczniczną.

Kontrola 17 ocen sporządzonych przez pracownika socjalnego wykazała, że w części ocen brak było wewnętrznej spójności z zaproponowanym rozstrzygnięciem orzecznicznym. Należy pamiętać, że orzekanie o niepełnosprawności nie jest ustaleniem stanu zdrowia osoby orzekanej ale oceną ograniczeń możliwości jej funkcjonowania w życiu społecznym i zawodowym, będących następstwem naruszonej sprawności organizmu.

Kontrola 16 ocen sporządzonych przez doradcę zawodowego wykazała, że większość ocen była poprawna formalnie i spójna wewnętrznie. Jedynie w 3 sprawach treść oceny nie korespondowała z rozstrzygnięciem orzecznicznym.

Analiza 9 ocen sporządzonych przez pedagoga wykazała, że zastrzeżenia budzi punkt III oceny, dotyczący przebiegu dotychczasowego rozwoju dziecka oraz aktualnych problemów zdrowotnych i deficytów rozwojowych. Potraktowany został on pobieżnie, bez wystarczającego poziomu szczegółowości. Pedagog stosuje w ocenach zamiennie pojęcia „pomocy” opisując opiekę, czyli nie została dokonana właściwa interpretacja definicji opieki i pomocy zgodnie z obowiązującymi przepisami orzecznicznymi. W uzasadnieniach pojawiają się błędne wpisy co do powoływania się na dokumentację medyczną. Pedagog zgodnie z obowiązującymi przepisami powinien opierać się na dokumentach w sposób właściwy dla swojej specjalności. Zapisy zawarte w kontrolowanych ocenach nie uzasadniają proponowanego rozstrzygnięcia, w przypadku gdy opisany rodzaj opieki wynika z wieku rozwojowego tzn. mieści się w zakresie naturalnej zmienności właściwej dla etapu rozwoju. W uzasadnieniu oceny pedagog nie skupia się w nich na meritum sprawy zamiast tego przekazuje zalecenia oraz polecenia, które nie stanowią przedmiotu postępowania o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności. Wielokrotnie pedagog w uzasadnieniach opiera się na przypuszczeniach, natomiast powinien opierać się wyłącznie na faktach uznanych za znaczące w sprawie i udowodnionych.

Analiza merytoryczna 50 ocen stanu zdrowia, sporządzonych przez lekarzy przewodniczących składów orzekających wykazała, że:

- w 14/50 sprawach opis badania podmiotowego był niewystarczający;
- w 4/50 sprawach opis badania przedmiotowego był niewystarczający;
- w 13/50 sprawach brak było opisu zakresu i rodzaju ograniczeń stwierdzanych u osoby orzekanej;
- w 28/50 sprawach opis zakresu i rodzaju ograniczeń stwierdzanych u osoby orzekanej został wypełniony w sposób nieprawidłowy tzn. zawierał niewystarczające, lakoniczne sformułowania, nie adekwatne do ustalonego stopnia niepełnosprawności;
- w 10/50 sprawach przyznając osobie orzekanej kartę parkingową lekarz nie umieścił na druku oceny właściwego wpisu wskazującego na istnienie znacznie ograniczonych możliwości w samodzielnym poruszaniu się;
- w 28/50 sprawach uzasadnienie oceny stanu zdrowia osoby orzekanej było niewystarczające;
- w 10/50 sprawach sporządzona przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego ocena stanu zdrowia osoby orzekanej była we fragmentach nieczytelna;
- w przypadku 12/50 spraw na druku oceny brak było wpisu wskazującego na konieczność sprawowania stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, mimo że w orzeczeniu został przyznany

pkt. 7 wskazań, co stanowi naruszenie § 29 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;

- w przypadku 2 spraw nie udokumentowano w sposób wystarczający istnienia schorzeń stanowiących podstawę do ustalenia symbolu przyczyny niepełnosprawności 01-U.

W większości spraw na protokole z posiedzenia składu orzekającego brakuje podpisu osoby sporządzającej protokół.

Ponadto, stwierdzono, że usytuowanie organizacyjno-administracyjne Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Krotoszynie nie budzi zastrzeżeń.

Baza lokalowa Powiatowego Zespołu, w której odbywają się badania i wywiady spełnia wymogi określone w § 24 i § 25 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2018 r., poz. 2027, ze zm.).

Wszyscy członkowie Powiatowego Zespołu uczestniczący w posiedzeniach składów orzekających w okresie objętym kontrolą posiadali odpowiednie kwalifikacje oraz dokumenty je potwierdzające.

Przewodnicząca Powiatowego Zespołu, zgodnie z przepisem § 19 ust. 1 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, wyznaczała skład orzekający, w tym lekarza – przewodniczącego składu.

Zgodnie z przepisem § 33 pkt 2 ww. rozporządzenia dokonywano wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej. Lekarz dokonujący wstępnej weryfikacji dokumentacji określał specjalność przewodniczącego składu orzekającego.

W sytuacji gdy lekarz dokonując wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej złożonej wraz z wnioskiem stwierdził, że jest ona niewystarczająca do wydania orzeczenia, Przewodnicząca Powiatowego Zespołu, zgodnie z § 6 ust. 5 ww. rozporządzenia zawiadamiała osobę zainteresowaną odrębnym pismem o konieczności jej uzupełnienia wraz z wyznaczeniem terminu złożenia brakującej dokumentacji, z pouczeniem, że niezuzupełnienie jej w określonym terminie spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania.

Powiatowy Zespół, zgodnie z przepisem § 7 ust. 3 pkt 1 i 2 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, zawiadamiał stronę o terminie rozpatrzenia wniosku nie później niż 7 dni przed dniem jego rozpatrzenia. Zawiadomienia zawierają pouczenie zgodne z przepisem § 7 ust. 6 ww. rozporządzenia, który nakłada na stronę obowiązek usprawiedliwienia swojej nieobecności w ciągu 14 dni od daty posiedzenia składu orzekającego pod rygorem pozostawienia sprawy bez rozpoznania.

Wszystkie sprawy były załatwiane zgodnie z przepisem art. 35 i art. 36 Kodeksu postępowania administracyjnego. W przypadku nie załatwienia sprawy w terminie Powiatowy Zespół, zgodnie z art. 36 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego oraz § 19 ust. 3 pkt 3 ww. rozporządzenia, zawiadomił stronę o niezakończonym w terminie i wyznaczył nowy termin do jej załatwienia.

Biorąc pod uwagę oceny zawarte w wystąpieniu pokontrolnym zaleca się co następuje.

1. Oceny psychologiczne winny wskazywać na fakty udowodnione i istotne w sprawie. Należy je sporządzać w sposób pełny i wyczerpujący, tak aby w pełni obrazowały funkcjonowanie osób orzekanych uzasadniające ostateczną kwalifikację orzeczniczą.
2. Oceny funkcjonowania społecznego należy sporządzać spójnie merytorycznie, wskazując poziom ograniczeń osoby orzekanej adekwatny do zaproponowanego rozstrzygnięcia orzeczniczego.
3. Sporządzając oceny zawodowe unikać ogólnikowości. Poprawić argumentację w uzasadnieniach proponowanego stopnia niepełnosprawności poprzez

- wskazywanie konkretnych faktów i przesłanek kwalifikujących osobę orzekaną do określonego stopnia niepełnosprawności.
4. Oceny pedagogiczne sporządzać w sposób rzetelny, spójny i wnikliwy, zgodnie z obowiązującymi standardami orzecznictwymi z uwzględnieniem faktów uznanych za istotne w sprawie. Należy wrócić uwagę na prawidłowe wskazywania w ocenach konkretnych czynności determinujących konieczność opieki oraz konkretnych czynności determinujących konieczność pomocy w sposób przewyższający normę wiekową dziecka. Szczególnie należy zwrócić uwagę na prawidłowe uzasadnienie rozstrzygnięcia orzecznictwowe w oparciu o zebrany materiał dowodowy i wnikliwą analizę dokonanej oceny, potwierdzające słuszność podjętej decyzji.
 5. Oceny stanu zdrowia wypełniać w sposób czytelny i pełny w każdym jej punkcie, a w szczególności poprawnie dokumentować stan zdrowia osoby orzekanej w zakresie opisu badania podmiotowego, opisu zakresu i rodzaju ograniczeń stwierdzanych u osoby orzekanej oraz wynikającego ze schorzeń opisu naruszenia sprawności organizmu osoby orzekanej. W przypadkach przyznania pkt. 7 wskazań, zamieszczać wpis mówiący o konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. W przypadku przyznania uprawnień do uzyskania karty parkingowej umieszczać na druku oceny właściwy wpis wskazujący na istnienie znacznie ograniczonych możliwości w samodzielnym poruszaniu się. W każdym przypadku zamieszczać merytoryczne uzasadnienie podjętego rozstrzygnięcia, zawierające w szczególności wskazanie faktów uznanych w sprawie za istotne i udowodnione.
 6. Symbole przyczyny niepełnosprawności ustalać zgodnie z przesłankami określonymi w § 32 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. Nr 17, poz.162, ze zm.).
 7. Protokół z posiedzenia składu orzekającego winien być podpisany przez osobę sporządzającą protokół.

Działając na podstawie § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne i proszę o przekazanie informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Z up. Wojewody Wielkopolskiego Beata Winiecka
Przewodnicząca
Wojewódzkiego Zespołu
do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności
w Województwie Wielkopolskim